

"פקח, אפשר להמריא?" - פיתוח פעילות מתוך הילד

הגר פישמן, גננת אם, גן עופרים גדרות

כל גננת נתקלת בקושי הזה של ילדים ש"נתפסים" לפעילות מסוימת ולא עוזבים אותה, פעילות שיכולה לפעמים להפריע למהלך התקין של היום, אם בגלל שהיא רועשת מאוד, יוצרת "בלגן" בגן, סוחפת את הילדים להשתוללות או סתם מפריעה לילדים אחרים. עם קושי זה התמודדתי כאשר נתקלתי בתופעת הטסת מטוסי נייר בגן. לאורך כמה שבועות נאלצתי להעיר ולבקש מכמה ילדים קבועים להפסיק להטיס מטוסים בגן מכיוון שזה מפריע לילדים האחרים שאינם נהנים מכך שמטוסי נייר נתקעים להם בראש, או נוחתים והורסים להם את הבנייה עליה עמלו. אחרי שהבנתי שההערות משולות לדרך ללא מוצא, החלטתי שהדרך היחידה לשלוט בזה היא פשוט לזרום אתם ולעזור להם להעצים את הפעילות עד אשר יגיעו לסיפוק.

תהליך הפיתוח

בשלב הראשון של התהליך, אספתי את הילדים, השותפים לפעילות, וערכנו שיחה משותפת. בשיחה ערכנו סיעור מוחות ובו העלינו רעיונות כדוגמת מה ניתן לעשות עם מטוסי הנייר שהם הכינו. הילדים הציעו רעיונות שונים, אותם

כתבנו, וביניהם הרעיון להקים שדה תעופה. בשלב השני, חקרנו באינטרנט, קראנו בספרים ושאלנו הורים, "כיצד נראה שדה תעופה ומה צריך להיות בו?" לאחר שהיה בידינו כל המידע הרצוי, חילקנו משימות עבודה בין המשתתפים ובחרנו מקום להקמת "שדה תעופה עופרים".

בשלב הבא התחלקו הילדים לקבוצות עבודה והכינו בסדנת היצירה את החלקים השונים המרכיבים את שדה התעופה (המוקד). השתמשנו בגרוטאות ובחומרי יצירה הנמצאים בסדנה ובסביבת הגן, ונעזרנו בהם ליצירת מבנים כגון: מסלול המראה ונחיתה, חדר המתנה, מגדל פיקוח, חניית מטוסים ואפילו חישוב שמטוסי פעלולים יוכלו לעבור דרכו.

בהמשך הכינו הילדים שלט ובו מוסבר היכן ממריאים, היכן נוחתים וכן קבעו את החוקים שיונהגו במוקד. הילדים אפילו הוסיפו את מפת העולם כדי שיוכלו לבחור יעד טיסה ממש לפני ההמראה. רק לאחר שהכול היה מוכן, גזרנו את הסרט החגיגי ופתחנו את שדה התעופה להמראות ולנחיתות. הילדים נעמדו בשורה עם מטוסי הנייר שהכינו בסדנה ונבחר פקח שיוכל לתת אור ירוק להמראה. תהליך הקמת המוקד, מרגע איסוף

המידע ועד גזירת הסרט, ארך כמה שבועות שבהם עברו הילדים בעצמם תהליך לימודי של ארגון מידע, למידת עמיתים, חשיפה וניתוח של מידע חדש, כמו גם תהליך רגשי של העצמה אישית ותחושת מסוגלות וכמובן ציפייה גדולה.

חשוב מכול, הייתה עבודת צוות ושיתוף פעולה בין כל השותפים לעשייה. משאביהם היו מופנים לתהליך המבורך של העשייה המתפתחת ופחות לצורך להטיס מטוסי נייר באוויר. דרך ההכנות והמשחק למדו הילדים להמתין לתורם, לבקש רשות ולא לפעול מיד. בהכנת מסלול ההמראה למדו הילדים מהו קו אמצע ומדוע חשוב לעשות אותו ישר, למדו על זמני פתיחה וסגירה, הכירו מדינות שונות מהתבוננות במפת העולם, נהנו לקלוע לחישוב ולמדו על דיוק,

עוצמת תעופה, אווירודינמיקה ואילו מטוסים עפים מהר יותר, גבוה יותר ומדויק יותר, למדו כיצד לקפל נייר בצורה נכונה ומדויקת ונהנו מחוויית התעופה מבלי להפריע לילדים האחרים בגן.

ילדים מזמנים סביבות משחק ולמידה

עלון מקוון לגנת.

האגף לחינוך קדם יסודי, מנהל פדגוגי, משרד החינוך, תשע"ז